

1. Dlouhodobý majetek

Co řadíme do dlouhodobého majetku už samozřejmě víte, jestli si nemůžete vzpomenout, tak si nalistujte příslušné vymezení ve vyhlášce platné pro tyto organizace.

Teď si najděte **Český účetní standard č. 409**. Nalistujte si ho v patřičném ÚZ, přečtěte si ho, počkám...

Pak se vraťte – asi za 1 hodinu – znovu k tomuto textu.

Dlouhodobý majetek je vymezen stejně jako u jiných účetních jednotek. Nevýdělečné organizace s výjimkou veřejných vysokých škol netvoří fond reprodukce majetku. Mohou se ucházet o dotaci na dlouhodobý majetek z veřejných rozpočtů a její příjem (příjetí) účtují jako zdroje na účtu 901 – Vlastní jmění a na účtu 346 – Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem nebo na účtu 348 – Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů ÚSC.

1.	Dotace na pořízení DM		
	a) vyúčtování nároku	346	901
	b) příjem dotace na bankovní účet	221	346
2.	Z jiné NO bezplatně převeden samostatný movitý majetek	022	901
3.	Na základě darovací smlouvy byl převzat software na vedení účetnictví	013	901
3.	Úhrada zálohy na pořízení DM dodavateli	052	221
4.	Faktura na dodávku DM		
	a) faktura od dodavatele	042	321
	b) zúčtování zálohy na DM	042	052
5.	Faktura za příslušenství	042	321
6.	Zařazení DM do užívání	022	042
7.	Úhrada faktur z běžného účtu	321	221
8.	Účetní odpis DM za účetní období	551	082
9.	Likvidace nefunkčního DHM		
	a) dodatečný odpis ve výši zůstatkové ceny	551	082
	b) hodnota náhradních dílů převedených na sklad ve výši zůstatkové ceny	112	649
	c) vyřazení z evidence	082	022

10.	Prodej DHM		
	a) faktura odběrateli v prodejní ceně	311	652
	b) předávací protokol – zůstatková cena	552	082
	c) vyřazení z evidence	082	022
11.	Škoda na DHM		
	a) zjištěná škoda ve výši zůstatkové ceny	548	082
	b) pohledávka za pojišťovnou	315	649
	c) snížení stavu DHM	082	022
12.	Organizace si ve své režii staví plot (bude se jednat o aktivaci dlouhodobého majetku). Provozní náklady – nákup materiálu na oplocení pozemku:		
	a) nákup stavebního materiálu	501	321
	b) nákup hotových plotových dílů	501	321
	c) nákup kovových sloupků	501	321
	d) přiznání nároku na odměnu stavebnímu dozoru – faktura	518	325
13.	Aktivace dlouhodobého hmotného majetku ve výši ceny nakoupeného materiálu a nakoupených služeb	042	574
	Náklady na dopravu vlastním vozidlem	042	572
14.	Zařazení stavby do užívání	021	042

K zařazení stavby na účet 021 musí být splněny všechny podmínky pro řádné užívání stavby. Musí proběhnout kolaudační řízení a následně odstraněny všechny kolaudační závady. Po zařazení stavby do užívání zahájí účetní jednotka odpisování dlouhodobého majetku účetními odpisy v souladu s vnitřními účetními směrnici.

Další příklady:

15.	Zařazení softwaru vytvořeného vlastní činností a ručeného k obchodování nebo nabytého od jiných osob, s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše ocenění určeného účetní jednotkou, do užívání	013	041
16.	Nově zjištěný (v účetnictví dosud nezachycený) software	013	073
17.	Bezplatné nabytí softwaru darem – pro hlavní činnost	013	901
18.	Bezplatné nabytí softwaru darem – není určen pro hlavní činnost	013	682
19.	Vytvoření softwaru vlastní činností za účelem obchodování	013;	573

		041	
20.	Vyřazení softwaru likvidací (plně odepsán)	073	013
21.	Bezúplatný převod softwaru (zůstatková cena)	546	073
22.	Prodej softwaru (zůstatková cena)	552	073
23.	Nákup dluhových cenných papírů s dobou splatnosti nad 1 rok	063	221; 221; 379
24.	Úrokový výnos u dluhových cenných papírů	063	644
25.	Prodej dluhových cenných papírů – úbytek cenných papírů	553	063
26.	Kurzový rozdíl – kurzový zisk	063	645
27.	Kurzový rozdíl – kurzová ztráta	545	063

2. Zásoby

Opět, a už to tak bude napořád, načteme nejprve příslušný standard. V tomto případě se jedná o **standard č. 410**. Po prostudování tohoto standardu jste zjistili, že účtování zásob je shodné s postupy účtování zásob u podnikatelů, které již známe. Zaměříme se proto méně na procvičování obecných účetních případů, ale rozšíříme si své znalosti o účtování zvířat, které jsme v minulém semestru podcenili.

Evidence zvířat nezařazených do základního stáda se vede obdobně jako evidence jiných zásob. Zvířata ve výkrmu, zvířecí mláďata později určená k chovu, užitkové chovy slepic (chované pro vejce), včelí roje chované pro získávání medu a včelích produktů, kožešinová zvířata chovaná pro získávání kožešin (masa) budou účtována na účtu 124 – Mladá zvířata.

U zvířat ve výkrmu a mladých chovných zvířat v podstatě jde o nedokončenou výrobu. Pro zjednodušení se o výrobě účtuje pouze v případě chovné drůbeže.

Příchovky zvířat, tj. narozená mláďata, jednodenní drůbež, nově vzniklá včelstva se oceňují vlastními náklady na pořízení, nelze-li takto cenu zjistit, použije se tzv. reprodukční pořizovací cena, tj. cena stanovená co nejpřesnějším odhadem (cena na trhu obvyklá), s ohledem na zkušenosti z chovu v jiných účetních jednotkách. V účetní evidenci lze použít metodu, kdy při narození mláďete je zaúčtována jedna polovina této ceny a při odstavení polovina druhá.

Přírůstky hmotnosti zvířat se oceňují vlastními náklady na jejich dosažení, tj. náklady na zajištění či produkci krmiva, náklady na ustájení a další. Metody oceňování zvířat by měly být v účetní jednotce stanoveny vnitřní směrnici. Účetní jednotka by neměla bezdůvodně během jednoho účetního období měnit způsob oceňování. Důvodem změny oceňování může být významný nárůst vlastních nákladů např. na pořízení krmiva, výrazné zvýšení cen energií, vody, pohonných hmot. Tato kalkulační metoda stanovení ceny by však i v těchto případech měla být zachována. Přírůstky hmotnosti zvířat se zjišťují vážením, v pravidelných intervalech, které si účetní jednotka stanoví s ohledem na biologické zvláštnosti jednotlivých druhů zvířat.

U zvířat, která se váží, se vyjádří „vzrůstový přírůstek“, tj. navýšení hodnoty zvířete v krmných dnech. Účetní jednotka bere v úvahu náklady na jeden den výkrmu zvířete a tyto náklady násobí počtem dnů krmení. Oceňování se provádí podle druhů zvířat, tj. podle chovatelských skupin.

Ocenění zvířat v zásobách musí být podloženo příslušnými doklady, tj. zápisy o vážení zvířat, počtu dnů života zvířete, záznamy o jejich narození (vylíhnutí počtu kusů drůbeže) aj.

1.	Pořízení zvířete vlastním chovem:		
	a) narození zvířete	124	564
	b) postupné přírůstky mladého zvířete do doby dosažení dospělosti, tj. do doby přeřazení do základního stáda	124	564
	c) přeřazení dorostlého chovného kusu do základního stáda (v ocenění kusu ke dni přeřazení)	564	124
2.	Nákup zvířete od dodavatele:		
	a) nákup zvířete podle faktury v ceně účtované dodavatelem	111	321
	b) náklady na dopravu zvířete, veterinární ošetření apod., pořízené vlastními silami, v ocenění vlastními náklady	111	572
	c) zařazení zvířete do zásob, v ocenění pořizovací cenou, tj. cenou pořízení a náklady spojenými s pořízením	124	111
3.	Mladé zvíře pořízené bezúplatně darem, děděním:		
	a) zvíře pořízené bezúplatně darem (děděním) v ocenění pro účely daně darovací, daně dědické	111	901
	b) náklady spojené s pořízením darovaného (zděděného) zvířete, hrazené dodavatelům	111	321
	c) zařazení zvířete do zásob v pořizovací ceně	124	111
4.	Přeřazení zvířete do základního stáda:		
	a) přeřazení dorostlého chovného kusu do základního stáda (v ocenění kusu ke dni přeřazení zvířete)	042	574
	b) náklady spojené s přeřazením zvířete do základního stáda (např. veterinární péče, doprava zvířete do jiné stáje aj. – zajišťované dodavatelsky)	042	321
	c) náklady spojené s přeřazením zvířete do základního stáda		

	(např. veterinární péče, doprava zvířete do jiné stáje aj. – zajišťované formou vnitroorganizačních služeb, tj. vlastními silami)	042	572
	d) zařazení zvířete do základního stáda v ocenění kusu zvířete ke dni přeřazení a nákladů spojených s přeřazením	026	042
	e) snížení stavu mladých zvířat	564	124
5.	Vyřazení zvířat ze zásob:		
	a) vyřazení zvířete z důvodu úhynu, zaviněného zaměstnancem	548	124
	b) předpis náhrady škody vůči zaměstnanci	335	649
	c) úhrada škody zaměstnancem do pokladny	211	335

Další příklady:

6.	Faktura dodavatelů za dodávky materiálů – zp. A	111	321
7.	Předpokládaná částky faktur za převzatý materiál na konce měsíce – zp. A	111	389
8.	Předpokládané částky faktur za převzatý materiál na začátku měsíce nebo při obdržení faktury – zp. A	-111	-389
9.	Provize, clo, pojistné, skonto aj. související s pořízením materiálu – zp. A	111	321; 211
10.	Přepravné související s pořízením zásob materiálu ve vlastní režii – zp. A	111	572
11.	Pořízení materiálu ve vlastní režii – zp. A	111	571
12.	Bezplatně pořízené zásoby materiálu – zp. A	111	682
13.	Převzetí materiálu na sklad – zp. A	112	111

3. Zúčtovací vztahy

Jedná se o Český účetní **standard č. 411**, který doporučuji zase si přečíst.

Zúčtovací vztahy zahrnují účtování o pohledávkách a závazcích. Pohledávky představující doložený právní nárok účetní jednotky na finanční úhrady případně na jiné penězi ocenitelné plnění. Závazky jsou uznané dluhy uznané dluhy účetní jednotky vůči dodavatelům, zaměstnancům a jiným subjektům.

Dále si ukážeme zúčtování se zaměstnanci a dotací, kdy musíme mít na paměti následující pravidla. Na přijetí dotace nevzniká žadateli o dotaci zákonný nárok, a to ani v případě, že již byla sepsána písemná smlouva o poskytnutí dotace. Z uvedených důvodů se při uzavření smlouvy neúčtuje u příjemce dotace o vzniku pohledávky vůči poskytovateli dotace. O přijaté dotaci účetní jednotka účtuje oběma uvedenými účetními zápisy současně až v okamžiku přijetí dotace na bankovní účet, a to ve výši přijaté částky (viz účetní případy 15 a 16). Časové rozlišení dotace ze státního rozpočtu nemá opodstatnění. Přijátá dotace, pokud není do konce účetního období vyčerpána, musí být vrácena poskytovateli. Spotřebovaná část musí být vyúčtována poskytovateli většinou nejpozději v průběhu ledna následujícího účetního období za období minulé, nejdéle však v termínu stanoveném ve smlouvě o poskytnutí dotace.

1.	Uhrazená záloha na služby podle VBÚ	314	221
2.	Přijatá faktura		
	a) celková částka	518	321
	b) vyúčtování zálohy	321	314
3.	Úhrada doplatku podle VBÚ	321	221
4.	Dodavatel fakturuje opravu	511	321
5.	Přijatý dobropis k faktuře za opravu	321	511
6.	Úhrada faktury z běžného účtu	321	221
7.	Mzdová a výplatní listina		
	a) hrubé mzdy	521	331
	b) srážka zdravotního a sociálního pojištění placeného zaměstnancem	331	336

	c) srážka zálohy na daň z příjmu ze závislé činnosti	331	342
	d) ostatní srážky z mezd	331	379
8.	Výběr hotovosti na výplatu mezd	211	261
9.	Výplata mezd v hotovosti	331	211
10.	Výpis z běžného účtu o výběru hotovosti	261	221
11.	Zdravotní a sociální pojištění placené zaměstnavatelem	524	336
12.	Výpis z běžného účtu		
	a) úhrada zdravotního a sociálního pojištění	336	221
	b) odvod daně z příjmů ze závislé činnosti	342	221
	c) odvod ostatních srážek a mezd	379	221

15.	Provozní dotace:		
	a) příjem dotace na bankovní účet příjemce dotace	221	346
	b) současně zaúčtování přijaté dotace do výnosů příjemce	346,348	691
	c) náklady čerpané z dotace na provoz organizace pořízené dodavatelsky	5xx	321
	d) závazek příjemce dotace k 31.12. ve výši nespotřebované dotace	691	346,348
	e) vrácení nespotřebované části dotace na bankovní účet poskytovatele dotace	346,348	221
16.	Dotace na dlouhodobý majetek:		
	a) příjem dotace na bankovní účet příjemce dotace	221	346,348
	b) současně zaúčtování přijaté dotace do jmění příjemce	346,348	901
	c) náklady čerpané z dotace na pořízení dlouhodobého majetku dodavatelsky	042,041	321
	d) závazek příjemce dotace k 31.12. ve výši nespotřebované dotace	901	346,348
	e) vrácení nespotřebované části dotace na bankovní účet poskytovatele dotace	346,348	221

4. Náklady a výnosy

Účtování nákladů a výnosů je upraveno **standardem č. 412**. K naší plné informovanosti si ale přečteme ještě účetní **standards č. 403** Inventarizační rozdíly a č. 404 Kurzové rozdíly.

V zákoně o daních z příjmů je kladen požadavek na oddělené sledování nákladů (výnosů), které jsou předmětem daně z příjmů a nákladů (výnosů), které předmětem daně z příjmů nejsou nebo jsou od daně osvobozeny.

Náklady se účtují v účtové třídě 5. Tato třída 5 má následující členění:

Účtová skupina 50 – Spotřebované nákupy,

Účtová skupiny 51 – Služby,

Účtová skupiny 52 – Osobní náklady,

Účtová skupina 53 – Daně a poplatky,

Účtová skupiny 54 – Ostatní náklady,

Účtová skupina 55 – Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek,

Účtová skupina 56 – Změna stavu zásob vlastní činnosti

Účtová skupina 57 - Aktivace

Účtová skupina 58 – Poskytnuté příspěvky,

Účtová skupina 59 – Daň z příjmů.

V rámci každé účtové skupiny jsou pak uvedeny jednotlivé syntetické účty. Každá účetní jednotka pak v souladu s ustanovením postupů účtování pro podvojně účetnictví nevýdělečných organizací vytvoří analytické účty pro zachycení nákladů a výnosů v členění požadovaném zvláštními právními předpisy, případně vnitřním předpisem pro účely finančního řízení.

Zásady pro účtování nákladů a výnosů

1. Náklady a výnosy se účtují narůstajícím způsobem od začátku roku a časově rozlišené.
 - a) náklady a výnosy se účtují zásadně do období, s nímž časově a věcně souvisí,
 - b) opravy nákladů nebo výnosů minulých účetních období se účtují na účtech nákladů a výnosů, který se týkají,
 - c) náhrady vynaložených nákladů minulých účetních období se účtují do výnosů běžného roku,

- d) náklady a výdaje, které se týkají budoucích období, je nutno časově rozlišit ve formě: nákladů příštích období (účet 381) nebo výdajů příštích období (účet 383),
- e) výnosy a příjmy, které se týkají budoucích období, je nutno časově rozlišit ve formě. Výnosů příštích období (účet 384) nebo příjmů příštích období (účet 385).

Hlediskem pro účtování účetních případů časového rozlišení je skutečnost, že je znám jejich titul (věcné vymezení), výše a období, kterého se týkají. Účty časového rozlišení podléhají inventarizaci a při ní se posuzuje jejich výše a odůvodněnost. Postup při časovém rozlišení účetní jednotka upraví **vnitřním předpisem**, který nesmí každoročně měnit. Ke změně může dojít jen zcela výjimečně a je nutné přitom postupovat podle zákona o účetnictví.

2. Do nákladů v účtové třídě 5 nepatří výdaje na pořízení dlouhodobého majetku, které se zachycují na účtech účtové skupiny 04 – Pořízení DM.
3. Není dovoleno kompenzovat náklady a výnosy, s výjimkou:
 - a) pohledávek a závazků (kromě přijatých a poskytnutých záloh) vůči téže osobě, které mají dobu splatnosti do jednoho roku a jsou uvedeny ve stejných měnách,
 - b) dobropisů (refundací) týkajících se konkrétní nákladové, popř. výnosové položky a vztahujících se k účetnímu období, ve kterém byl náklad, popř. výnos zúčtován,
 - c) vyúčtování zbylého materiálu z likvidovaného dlouhodobého majetku,
 - d) doměrků a vratek daní.

Účtování nákladů

Č.	Text	MD	D
	Účtová skupina 50 - Spotřebované nákupy (u neplátce DPH):		
1.	Přijatá faktura:		
	a) za dodávku materiálu určeného k okamžité spotřebě	501	321
	b) za dodávku elektřiny, plynu, vody apod.	502	321
	c) za ostatní neskladovatelné dodávky (páry, stlačený vzduch, stlačené technické plyny apod.)	503	321
	d) za dodané zboží do prodejny k okamžitému prodeji	504	321
	Účtová skupina 51 - Služby (u neplátce DPH):		
2.	Přijatá faktura za dodávku – za provedené opravy a údržby	511	321
3.	Náklady na cestovní náhrady:		
	a) předpis závazku k zaměstnanci	512	333

	b) předpis závazku k členu statutárního orgánu, který není v pracovně právním vztahu k účetní jednotce	512	379
4.	Náklady na reprezentaci: a) nákup materiálu určeného jako reprezentační dar pořízený z pokladny za hotové b) pohoštění při zasedání statutárního orgánu, příp. osob zúčastněných na akci pořádané účetní jednotkou formou dodávky služeb (např. formou cateringu) c) pohoštění, tj. potraviny poskytnuté z vlastního skladu (způsob evidence „A“) d) pohoštění, tj. potraviny poskytnuté z vlastních zásob (způsob evidence „B“) e) vlastní služby použité při pohoštění (obsluha apod.) ocenění vlastními náklady na realizaci služeb)	513 513 513 513 513	211 321 112 501 572
5.	Ostatní služby: a) např. poštovné, služby telekomunikační, nájemné a služby spojené s nájmem bytových a nebytových prostor apod. b) dar přijatý nevýdělečnou organizací, dárce poskytl bezúplatně služby pro potřeby obdarovaného (např. bezplatné vymalování kanceláří, bezplatné položení podlahové krytiny apod.) c) pořízení drobného dlouhodobého nehmotného majetku	518 518 518	321 (325, 379, 211) 684 321
	Účtová skupina 52 - Osobní náklady		
6.	Mzdové náklady: a) náklady na hrubé mzdy zaměstnanců (závazek zaměstnavatele ve výši splatné mzdy za práci zaměstnanců) b) náklady na hrubou odměnu z dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti c) naturální mzda zaměstnanců, poskytnutá formou materiálu z vlastních zásob - přiznání nároku zaměstnanci na naturální mzdu v ocenění cenou zásob při jejich vyskladnění - vyskladnění zásob (způsob evidence „A“) a převzetí	521 521 521 521 331	331 331 331 112

	zaměstnancem - vyskladnění zásob (způsob evidence „B“) a převzetí zaměstnancem	331	501
	d) náklady na odměnu členům statutárnímu orgánu v brutto částce (předpis závazku organizace)	521	379
	e) náklady na služné vyplacené občanu ve výkonu civilní služby v organizaci, přiznání nároku na výplatu náhrady	521	325,379
7.	Náklady na zákonné odvody pojistného: a) předpis závazku ke správě sociálního pojištění, ve výši odvodové povinnosti zaměstnavatele na sociální pojištění zaměstnanců	524	336
	b) předpis závazku ke zdravotní pojišťovně, ve výši odvodové povinnosti zaměstnavatele na zdravotní pojištění zaměstnanců	524	336
8.	Náklady na ostatní sociální pojištění – předpis závazku k pojistným fondům ve výši pojistného hrazeného za zaměstnance na důchodové pojištění	525	325
9.	Zákonné sociální náklady: a) náklady na poskytované pracovní pomůcky, ochranné oděvy a prostředky, nápoje na pracovišti poskytované zaměstnancům při výkonu práce, do povinné výše stanovené zvláštními právními předpisy a vnitřním předpisem účetní jednotky	527	321,211
	b) peněžitá náhrada poskytovaná zaměstnanci při výplatě mezd, za používání vlastních pracovních pomůcek, náradí apod., za údržbu pracovních oděvů v režii zaměstnanců, do výše stanovené právními předpisy (vnitřními předpisy zaměstnavatele)	527	331
	c) náklady na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců, náklady na preventivní zdravotní prohlídky zaměstnanců, na provoz stravovacího zařízení pro zaměstnance apod., do výše stanovené zvláštními právními předpisy a vnitřním předpisem zaměstnavatele	527	321,211

10.	Ostatní sociální náklady – náhrady za ubytování, ošacení, cestovní a stravné (pokud není plně poskytováno zaměstnavatelem) občanu ve výkonu civilní služby v organizace	528	325,379
	Účtová skupina 53 – Daně a poplatky		
11.	Daň z příjmů právnických osob:		
	a) daň z příjmů sražená např. bankou v případech, kdy sraženou daň nelze započítat na celkovou daňovou povinnost (předpis nákladu na zaplacenou daň)	594	341
	b) srážka daně bankou z bankovního účtu	341	221
	c) zaplacená záloha na daň z příjmů právnických osob ve výši zjištěné podle daňové povinnosti za předchozí zdaňovací období	341	221,211
	d) předpis splatné daňové povinnosti k dani z příjmů právnických osob ve výši zjištěné v daňovém přiznání za příslušné zdaňovací období	591	341
	e) úhrada doplatku daně z příjmů v termínu splatné daně	341	221,211
	f) doměřená daň finančním úřadem za minulá zdaňovací období	595	341
	g) penále za pozdní úhradu daně vyměřené finančním úřadem (předpis závazku)	542	341
	h) úhrada penále a doměrku daně na příslušný účet finančního úřadu bezhotovostním převodem	341	221
	i) nárok na vrácení přeplatku daně z minulých zdaňovacích období (např. při podání dodatečného přiznání DPPO na nižší daňovou povinnost)	341	595
	j) vrácení přeplatku finančním úřadem na bankovní účet daňového poplatníka	221	341
12.	Daň ze závislé činnosti a funkčních požitků:		
	a) srážka zálohové daně zaměstnanci	331	342
	b) odvod daně na příslušný účet finančního úřadu bezhotovostním převodem	342	221
	c) nárok na vrácení přeplatku daně ze závislé činnosti na		

	základě ročního zúčtování daně zaměstnavatelem zaměstnanci	342	331
	d) předpis doměrku daně ze závislé činnosti finančním úřadem za minulá zdaňovací období, předepsanou daň již není možné srazit zaměstnanci (např. z důvodu ukončení pracovního poměru v organizaci)	549	342
13.	Daň z přidané hodnoty:		
	a) doměřená DPH finančním úřadem v případech, kdy již o tuto daň nelze zvýšit hodnotu pořízeného majetku (předpis závazku)	538	343
	b) odvod doměřené DPH na příslušný účet finančního úřadu	343	221,211
	c) u registrovaného plátce DPH povinnost úhrady daně při použití např. materiálu, zboží, služeb pro potřeby reprezentace	513	343
	d) u registrovaného plátce DPH povinnost úhrady daně při použití např. materiálu, zboží, služeb jako dar poskytnutý jiné osobě	546	343
	e) dodatečné přiznání k DPH na nižší daňovou povinnost uplatnění nároku na vrácení DPH (z důvodu nadměrného odpočtu)	343	úč.tř.5 (321, 325...)
14.	Ostatní daně:		
	a) předpis daně		
	- silniční	531	345
	- z nemovitosti	532	345
	- darovací (např. při darování do ciziny, dědické	538	345
	b) úhrada daně na příslušný účet finančního úřadu bezhotovostním převodem	345	221
	c) nárok na vrácení přeplatku daně	345	531,532 538
15.	Poplatky (např. správní, soudní, místní poplatky, clo):		
	a) předpis závazku za poplatek (clo)	538	345

	b) úhrada poplatku (cla) bezhotovostním převodem	345	221
	c) úhrada správního (soudního) poplatku formou kolků		
	- nákup kolku v hotovosti	213	211
	- vylepení kolku	345	213
	Účtová skupina 54 – Ostatní náklady		
16.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení:		
	a) předpis závazku z titulu pokuty, penále, úroku z prodlení sjednané ve smlouvě	541	321,325,379
	b) úhrada závazku	321,325,379	221
17.	Ostatní pokuty a penále		
	a) penále za pozdní úhradu daně vyměřené finančním úřadem (předpis závazku)	542	341
	b) pokuta za dopravní přestupek vyměřená policií, hrazená v hotovosti na místě, kde byl spáchán přestupek, doklad – bloková poukázky na pokutu, vydaná policií	542	211
18.	Odpis nedobytné pohledávky:		
	a) náklady na odpis nedobytné pohledávky (ze zdaňované činnosti)	543	311,315,378
	b) hodnota postoupené z obchodního styku pohledávky při jejím postoupení na základě uzavřené smlouvy o postoupení pohledávek (cesní smlouva) podle občanského zákoníku	543	311
	c) odpis nedobytné pohledávky z nezdaňované činnosti (např. pohledávky nadace k příjemci nadačního příspěvku z důvodu povinnosti příspěvek vrátit pro nedodržení účelu použití ze strany příjemce)	543	378
19.	Úroky (placené):		
	a) předpis platných úroků v běžném účetním období z:		
	- bankovních úvěrů krátkodobých	544	221,231
	- bankovních úvěrů dlouhodobých	544	951
	- krátkodobých finančních výpomocí (krátkodobých		

	půjček)	544	221
20.	Kurzové ztráty (během účetního období):		
	a) při inkasu pohledávek v cizí měně	545	311...
	b) při platbě závazků	545	321...
	c) při splátkách půjček krátkodobých (dlouhodobých)	545	249,959
	d) při inkasu splátek půjček krátkodobých (dlouhodobých)	545	315,378, 067
	Kurzové ztráty (při uzavírání účetních knih):	545	211,213,
	- peníze, ceniny, bankovní účty, peníze na cestě (v cizí měně)		221,261
21.	Manka a škody:		
	a) škoda na majetku, tj. zásobách materiálu nad normu stanovenou vnitřním předpisem účetní jednotky (např. úbytek z důvodu rozlití, vyschnutí, vysypání apod.), způsob evidence zásob „A“	548	112
	b) škoda na majetku, tj. zásobách zboží nad normu stanovenou vnitřním předpisem účetní jednotky (např. úbytek z důvodu rozlití, vyschnutí, vysypání apod.), způsob evidence zásob „A“	548	132
	c) škoda na majetku, tj. zásobách materiálu nad normu stanovenou vnitřním předpisem účetní jednotky (např. úbytek z důvodu rozlití, vyschnutí, vysypání apod.), způsob evidence zásob „B“	548	501
	d) škoda na majetku, tj. zásobách zboží nad normu stanovenou vnitřním předpisem účetní jednotky (např. úbytek z důvodu rozlití, vyschnutí, vysypání apod.), způsob evidence zásob „B“	548	504
	e) škoda na majetku, tj. dlouhodobém hmotném majetku např. z důvodu krádeže, živelní pohromy apod.:		
	- doúčtování odpisů do dne vyřazení (dne vzniku škody) – pokud nebyl majetek ke dni vzniku již zcela odepsán	551	úč.sk.08
	- zůstatková cena ke dni vyřazení majetku	548	úč.sk.08
	- vyřazení majetku z evidence	úč.sk.08	úč.sk.02

	f) škoda na majetku neodpisovaném, např. na uměleckém dílu (předmětu)	548	032
	g) škoda na pokladní hotovosti (např. bankovky shořely, pokladní hotovost byla zcizena neznámou osobou)	548	211
	h) škoda na ceninách (např. ceniny shořely, byly zcizeny neznámou osobou)	548	213
22.	Jiné ostatní náklady: a) ostatní náklady nezachycované na jiných nákladových účtech, např.: - bankovní poplatky srážené bankou z bankovního účtu - náklady na pojištění majetku nebo osob (nikoliv pojistné na sociální pojištění a veřejné zdravotní pojištění) - odstupné za uvolnění bytu	549 549 549	221 úč.tř.3 úč.tř.3
	Účtová skupina 58 – Poskytnuté příspěvky		
23.	Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami a) poskytnutý finanční příspěvek na provoz nižší organizační složky s vlastní právní subjektivitou vyšší organizační složkou (např. Ústředí Českého Junáka poskytuje příspěvek na provoz okresní organizační složce, která má vlastní právní subjektivitu), účtuje se v okamžiku poskytnutí příspěvku b) vrácení části příspěvku nižší složkou např. z důvodu nepoužití finančních prostředků na účet vyšší organizační složky v roce přijetí příspěvku	581 221,211	221,211 581
24.	Poskytnuté členské příspěvky a) poskytnuté členské příspěvky členem občanského sdružení (právníckou osobou), občanské sdružení má uveden příjem členských příspěvků jako jeden ze zdrojů financování ve stanovách, platba byla provedena na bankovní účet (do pokladny) občanského sdružení, členské příspěvky byly zaplacený na běžný rok	582	221,211

	<p>b) časové rozlišení nákladů na členské příspěvky (členské příspěvky byly zaplacený jednorázově v běžném roce na dva kalendářní roky)</p> <ul style="list-style-type: none"> - část nákladů na členské příspěvky, připadající na běžný rok - část nákladů na členské příspěvky, připadající na následující kalendářní rok, zaplacená v běžném roce <p>c) časové rozlišení členských příspěvků (členské příspěvky jsou vybírány tzv. pozadu, tj. příjmy z členských příspěvků kryjí náklady spojené s členstvím v běžném roce, avšak fyzicky jsou členské příspěvky vybírány a placeny až počátkem následujícího roku) – zaplacení příspěvku</p> <p>d) nárok na vrácení části členského příspěvku členovi např. v případě předčasného ukončení členství (pokud je nárok na vrácení části členského příspěvku uveden ve stanovách)</p> <ul style="list-style-type: none"> - předpis nároku člena na vrácení poměrné části členského příspěvku (v účetním období, ve kterém byl členský příspěvek zaplacen) - vrácení poměrné části členského příspěvku na bankovní účet člena, který ukončil předčasně členství 	<p>582</p> <p>381</p> <p>582</p> <p>383</p> <p>378</p> <p>221</p>	<p>221,211</p> <p>221,211</p> <p>383</p> <p>221,211</p> <p>582</p> <p>378</p>
25.	<p>Poskytnuté dary (u neplátce DPH):</p> <p>a) poskytnutý finanční dar v hotovosti (nikoli z prostředků přijatých na určitý účel)</p> <p>b) poskytnutý finanční dar převodem z bankovního účtu dárce (nikoliv z prostředků přijatých na určitý účel)</p> <p>c) poskytnutý dar zásoby, z vlastního skladu (způsob účtování „A“)</p> <p>d) poskytnutý dar zásoby z vlastního skladu (způsob účtování „B“)</p> <p>e) poskytnutý dar – neodpisovaný majetek (např. pozemek, umělecký předmět apod.)</p> <p>f) poskytnutý dar – dlouhodobý nehmotný nebo hmotný</p>	<p>546</p> <p>546</p> <p>546</p> <p>546</p> <p>901</p>	<p>211</p> <p>221</p> <p>úč.sk.11 (12,13)</p> <p>501 504</p> <p>031 032</p>

	<p>majetek odpisovaný, který není ještě zcela odepsán</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaúčtování zůstatkové ceny majetku (cena je uvedena jako reprodukční pořizovací cena pro obdarovaného v darovací smlouvě - vyřazení majetku z evidence v pořizovací ceně <p>g) poskytnutý dar v roce pořízení majetku z vlastního majetku, tj. drobný dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek (majetek byl při pořízení zaúčtován jednorázově do nákladů)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaúčtování reprodukční pořizovací ceny vyčíslené v darovací smlouvě - vyřazení drobného dlouhodobého majetku z evidence <p>h) poskytnutý dar, tj. bezplatně dodané služby ve vlastní režii</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastní náklady na realizaci služeb poskytnutých bezplatně jiné osobě - zúčtování daru ve výši reprodukční ceny sjednané v darovací smlouvě 	<p>546</p> <p>úč.sk.07 (08)</p> <p>úč.sk.07 (08)</p> <p>546</p> <p>078</p> <p>088</p> <p>úč.sk.5</p> <p>546</p>	<p>úč.sk.07 (08)</p> <p>úč.sk.01 (02)</p> <p>518</p> <p>501</p> <p>018</p> <p>028</p> <p>572</p> <p>úč.sk.5</p>
26.	<p>Poskytnuté příspěvky (dary) z účelových zdrojů</p> <p>a) poskytnutý finanční příspěvek (dar) ze zvláštního účelového fondu v rámci poslání účetní jednotky vymezeném ve statutu, stanovách či jiné zřizovací listině</p> <p>b) poskytnutý dar (majetek nebo služby nakoupené od dodavatelů) dodané přímo obdarovanému, avšak zaplacené z prostředků účelového fondu vytvořeného dárce</p> <p>c) poskytnutý věcný dar, tj. zásoby získané darováním pro účely darování, v rámci hlavního poslání dárce, vymezeného ve statutu, stanovách či jiné zřizovací listině</p> <p>d) poskytnutý věcný dar tj. dlouhodobý hmotný nebo nehmotný majetek, získané darováním pro účely darování v rámci hlavního poslání dárce, vymezeného ve statutu, stanovách či jiné zřizovací listině (majetek nebyl dárce</p>	<p>911</p> <p>911</p> <p>911</p>	<p>221,211</p> <p>321</p> <p>úč.tř.1</p>

	zařazen do užívání)	911	041,042
--	---------------------	-----	---------

Výnosy za vlastní výkony a za zboží

Pokud není účetní jednotka nevýdělečná organizace zaregistrována jako plátce daně z přidané hodnoty, vyčísluje při vystavení vyúčtování (faktury) za dodávku vlastních výkonů a zboží cenu včetně daně z přidané hodnoty jako jednu položku. Výnosem je vyúčtovaná cena za dodávku, neplátcí daně nevzniká žádný závazek k odvodu DPH.

1.	Tržby za vlastní výrobky – dodávka výrobků z vlastní výroby:		
	a) prodej výrobků velkoodběrateli v hotovosti	211	601
	b) prodej výrobků odběrateli na fakturu	311	601
	c) dodatečně poskytnutá sleva z ceny dodávky výrobků (nebo lze účtovat na zvlášť k tomu účelu otevřený analytický účet)	601	311
	d) odběratel vrátil na základě reklamace, která byla dodavatelem uznána, původně odebraný výrobek a obdržel v hotovosti zpět plnou výši ceny výrobku	601	211
2.	Tržby z prodej služeb – dodávka služeb:		
	a) úhrada za dodané služby je inkasována od odběratele v hotovosti v den skončení dodávky	211	602
	b) cena dodávky služeb je vyúčtována po skončení dodávky odběrateli fakturou	311	602
	c) odběrateli je na základě reklamace dodávky dodatečně poskytnuta sleva z ceny	602	311
3.	Tržby z prodeje zboží – prodej zboží z vlastní prodejny:		
	a) prodej zboží v prodejně, prodejní cena je inkasována v hotovosti	211	604
	b) prodej zboží z prodejny velkoodběrateli na fakturu	311	604
	c) dodatečně poskytnutá sleva z ceny dodávky zboží (nebo lze účtovat na zvlášť k tomu účelu otevřený analytický účet)	604	311
	d) odběratel vrátil na základě reklamace, která byla dodavatelem uznána, původně odebrané zboží a obdržel v hotovosti zpět plnou výši ceny zboží	604	211

Pokud je účetní jednotka nevýdělečná organizace zaregistrována jako plátce daně z přidané hodnoty, vyčísluje při vystavení vyúčtování (faktury) za dodávku vlastních výkonů zboží prodejní cenu bez daně z přidané hodnoty. Další položkou je daň z přidané hodnoty odpovídající příslušné sazbě této daně, stanovené zákonem. Výnosem je vyúčtovaná cena za dodávku bez daně z přidané hodnoty. Plátcí daně vzniká závazek k odvodu DPH ve výši daně zjištěné z ceny dodávky.

Plátce daně vystavuje účetní doklad, který je zároveň daňovým dokladem. Doklad by měl splňovat náležitosti stanovené v zákoně o dani z přidané hodnoty.

4.	Tržby za vlastní výrobky – dodávka výrobků z vlastní výroby:		
	a) prodej výrobků velkoodběrateli v hotovosti		
	- cena bez DPH	211	601
	- DPH	211	343
	b) prodej výrobků odběrateli na fakturu		
	- cena bez DPH	311	601
	- DPH	311	343
	c) dodatečně poskytnutá sleva z ceny dodávky výrobků		
	- cena bez DPH (nebo lze účtovat na zvlášť k tomu účelu otevřený analytický účet)	601	311
	- daňový dobropis ve výši DPH z poskytnuté slevy	343	311
	d) odběratel vrátil na základě reklamace, která byla dodavatelem uznána, původně odebraný výrobek a obdržel v hotovosti zpět plnou výši ceny výrobku		
	- cena bez DPH	601	211
	- vrácená DPH z ceny reklamovaného a odběratelem vráceného výrobku	343	211
5.	Tržby z prodej služeb – dodávka služeb:		
	a) úhrada za dodané služby je inkasována od odběratele v hotovosti v den skončení dodávky		
	- cena bez DPH	211	602
	- DPH z ceny dodávky služeb	211	343
	b) cena dodávky služeb je vyúčtována po skončení dodávky		

	odběrateli fakturou		
	- cena bez DPH	311	602
	- DPH z ceny dodávky služeb	311	343
	c) odběrateli je na základě reklamace dodávky dodatečně poskytnuta sleva z ceny		
	- cena bez DPH	602	311
	- daňový dobropis k DPH	343	311
6.	Tržby z prodeje zboží – prodej zboží z vlastní prodejny:		
	a) prodej zboží v prodejně, prodejní cena je inkasována v hotovosti		
	- cena bez DPH	211	604
	- DPH z ceny prodaného zboží	211	343
	b) prodej zboží z prodejny velkoodběrateli na fakturu		
	- cena bez DPH	311	604
	- DPH z ceny prodaného zboží	311	343
	c) dodatečně poskytnutá sleva z ceny dodávky zboží		
	- cena bez DPH (nebo lze účtovat na zvlášť k tomu účelu otevřený analytický účet)	604	311
	- DPH (daňový dobropis)	343	311
	d) odběratel vrátil na základě reklamace, která byla dodavatelem uznána, původně odebrané zboží a obdržel v hotovosti zpět plnou výši ceny zboží		
	- cena bez DPH	604	211
	- DPH vrácená při reklamaci v hotovosti	343	211

Změny stavu vnitroorganizačních zásob

Změny stavu vnitroorganizačních zásob (způsob evidence „A“)

7.	Změna stavu zásob:		
	a) přírůstek zásob nedokončených výrobků	121	561
	b) přírůstek zásob polotovarů	122	562
	c) přírůstek zásob výrobků	123	563
	d) změna stavu zásob zvířat (např. narození mláďete)	124	564
	e) vyúčtování výsledků inventarizace vnitroorganizačních		

	zásob – přebytky	úč.sk.12	úč.sk.56
	f) převod ze zásob nedokončených výrobků do zásob polotovarů	561	121
	g) převod ze zásob polotovarů do zásob hotových výrobků	562	122
	h) převod ze zásob výrobků (např. do zásob zboží, event. Vyskladnění výrobků při prodeji ze skladu výrobků)	563	123
	i) změna stavu zásob zvířat (např. snížení stavu mladých zvířat)	564	124
	j) přirozené úbytky vnitroorganizačních zásob (např. vysychání, rozprášení při manipulaci apod.)	úč.sk.56	úč.sk.12

Změny stavu vnitroorganizačních zásob (způsob evidence „B“)

8.	Změna stavu zásob:		
	a) zúčtování nedokončené výroby při uzavírání účetních knih		
	- převod původního počátečního stavu k prvnímu dni účetního období	561	121
	- zároveň zúčtování nedokončené výroby při uzavírání účetních knih, tj. výše zásob zjištěných při inventarizaci k poslednímu dni účetního období	121	561
	b) zúčtování zásob polotovarů při uzavírání účetních knih		
	- převod původního počátečního stavu k prvnímu dni účetního období	562	122
	- zároveň zúčtování nedokončené výroby při uzavírání účetních knih, tj. výše zásob zjištěných při inventarizaci k poslednímu dni účetního období	122	562
	c) zúčtování zásob výrobků při uzavírání účetních knih		
	- převod původního počátečního stavu k prvnímu dni účetního období	563	123
	- zároveň zúčtování nedokončené výroby při uzavírání účetních knih, tj. výše zásob zjištěných při inventarizaci k poslednímu dni účetního období	123	563
	d) přirozené úbytky vnitroorganizačních zásob (např. vysychání, rozprášení při manipulaci apod.)	549	úč.sk.56

	e) darování vnitroorganizačních zásob jiné právnické nebo fyzické osobě (např. z důvodu nepotřebnosti zásob, protože výroba nebude dokončena)	546	úč.sk.56
9.	Použití vnitroorganizačních zásob pro účely reprezentace:		
	a) použití zásob nedokončených výrobků na reprezentaci	513	561
	b) použití zásob polotovarů na reprezentaci	513	562
	c) použití zásob výrobků na reprezentaci	513	563
	d) použití zásob zvířat na reprezentaci	513	564
10.	Manka a škody na vnitroorganizačních zásobách:		
	a) manka a škody nezaviněné (ztráty účetní jednotky)	548	úč.sk.56
	b) manka a škody zaviněné zaměstnancem účetní jednotky (zaměstnanec zavinění uznal a škodu uhradí)	335	úč.sk.56
	c) manko a škoda zaviněná cizí osobou, škoda byla prokázána, vznikla vymahatelná pohledávka	378	úč.sk.56

5. Rezervy a opravné položky

Už toho máte asi dost! Ale zkuste vydržet do konce této kapitoly, neboť větší část máte už za sebou.

Účtování rezerv a opravných položek najdete ve **standardu č. 407** Opravné položky k pohledávkám, rezervy a pohledávky po lhůtě splatnosti. Našli? Tak si ho přečtěte.

V souladu s postupy účtování pro nevýdělečné organizace, účtují účetní jednotky účtující podle jmenovaných postupů účtování pouze o zákonných rezervách. Jiné rezervy tyto účetní jednotky netvoří.

Tvorba rezerv a zásady jejich použití se řídí zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Rezervy podle tohoto zákona mohou tvořit právnické osoby definované v § 18 odst. 3) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jen v souvislosti se zdaňovanou činností. Tato zásada platí i v případě rezerv na opravy hmotného majetku. Rezervy na opravy majetku lze tvořit jen tehdy, je-li majetek výhradně celý používán ke zdaňované činnosti. V takovém případě lze náklady na tvorbu rezervy zahrnout do základu daně z příjmů jako daňově uznatelný výdaj.

Opravné položky tvoří tyto organizace pouze u pohledávek, souvisejících se zdaňovanou činností. Opravné položky se tvoří dle zásad a do výše stanovených zákonem.

Opravné položky k majetkovým účtům tyto nevýdělečné organizace nevytvářejí a ani o nich neúčtují, s výjimkou opravných položek k pohledávkám za dlužníky v konkursním a vyrovnávacím řízení a k nepromlčeným pohledávkám, vzniklým z titulu zdaňované činnosti, které jsou zaúčtovány v účetnictví a jsou splatné po 31.12.1994.

Vytvořené rezervy a opravné položky podléhají obdobné evidenci jako dlouhodobý majetek. Pro každou vytvořenou rezervu podle druhu majetku, rovněž tak pro každou opravnou položku za dlužníkem by měla být vedena oddělená evidence. Rezervy a opravné položky jsou součástí inventarizace majetku účetní jednotky. Zkoumá se jejich výše, oprávněnost tvorby a dodržování zákonných ustanovení vztahujících se k jejich tvorbě a čerpání. Tvorba a čerpání rezerv by měly být v účetní jednotce vymezeny vnitřní účetní směrnici.

1.	Zákonné rezervy:		
	a) tvorba rezervy dle zásad stanovených zákonem	556	941
	b) zvýšení rezervy	556	941
	c) snížení rezervy ve stejném účetním období, kdy byla částka rezervy vytvořena	941	556
	d) snížení rezervy vytvořené v minulých účetních obdobích	941	556
	e) čerpání rezervy na účel, ke kterému byla v minulých letech tvořena	941	556
	f) zrušení rezervy z důvodu nepotřebnosti v následujících účetních obdobích	941	556
2.	Opravné položky:		
	a) tvorba opravné položky k pohledávkám v souladu se zákonem	559	391
	b) zvýšení opravné položky k pohledávkám dle zásad stanovených zákonem	559	391
	c) snížení nebo zrušení opravné položky v témže účetním období, kdy byla vytvořena	391	559
	d) snížení nebo zrušení opravné položky vytvořené v minulých účetních obdobích	391	559
	e) odpis pohledávky z důvodu vytvoření opravné položky ve výši 100 % hodnoty pohledávky	391	311
	f) přeúčtování opravné položky do podrozvahové evidence	971	999
	g) dodatečně přijatá úhrada na již odepsanou pohledávku na bankovní účet věřitele	221	643
	h) odúčtování přijaté úhrady na odepsanou pohledávku v podrozvahové evidenci	999	971
	i) zrušení rezervy vytvořené před 1.8.1995 na pohledávky za dlužníky v konkursním a vyrovnávacím řízení, převod na účet opravných položek k pohledávkám	941	391

6. Vlastní zdroje, dlouhodobé závazky a výsledek hospodaření

Zase nejprve sáhnete po standardech. Konkrétně po č. **413** Vlastní zdroje, dlouhodobé závazky a výsledek hospodaření a prostudujete.

Účtování vlastních zdrojů jsme se už dotkli prostřednictvím jiných účetních případů. Nicméně zopakování základních postupů účtování vlastních zdrojů jistě bude jen k dobru.

Základní postupy účtování vlastních zdrojů

1.	Předpis dotace na pořízení dlouhodobého majetku z rozpočtu územního samosprávného celku	348	901
2.	Přijetí dotace na pořízení dlouhodobého majetku z rozpočtu územního samosprávného celku na bankovní účet	221	348
3.	Rozdělení výsledku hospodaření – zisku	931	901
4.	Tvorba fondu při rozdělení výsledku hospodaření – zisku	931	911
5.	Tvorba fondu snížením vlastního jmění (v případě, že to umožňuje zvláštní právní předpis)	901	911